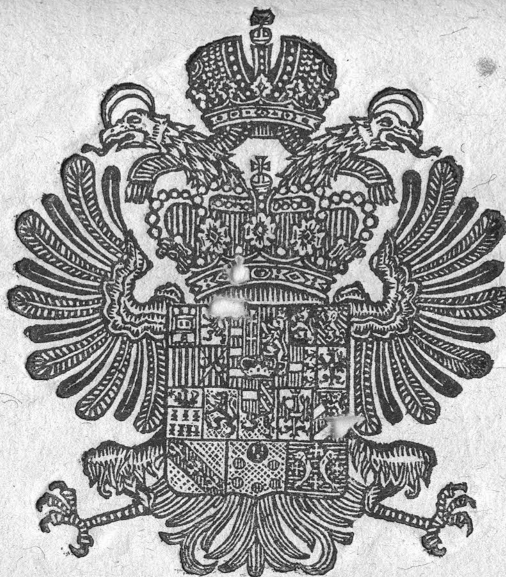

ARIA THERESIA by der gratie Godts, Rooms-Keyserinne, Coninginne van Duytslandt, van Hongarien, van Bohemen, van Dalmatie, van Croatie, van Sclavonien, &c. Aerts-Hertoginne van Oostenryck; Hertoginne van Bourgogne, van Lothryck, van Brabant, van Limbourg, van Luxembourg, van Gelder, van Milanen, van Stirien, van Carinthien, van Carniole, van Mantua, van Parma ende Plaisance, van Wirtemberg, van hoogh ende leegh Silesien, &c. Princesse van Suabe ende van Transilvanie; Marck-gravinne van't H. Rooms-Ryck, van Bourgau, van Moravie, van hoogh ende leegh Lusatie; Gravinne van Habspurg, van Vlaenderen, van Artois, van Tirol, van Henegauw, van Namen, van Ferrete, van Kybourg, van Gorice ende van Gradisca; Landt-gravinne van Alsatie; Vrouwe van de Marche van Sclavonien, van Port-Naon, van Salins ende van Mechelen; Hertoginne van Lorreynen ende van Bar; Groote Hertoginne van Toscanen. By een Edict van de maendt Januarii 1681. hieldt wylen den Coningh van Vranckryck Ludovicus den XIV.[den] allen Persoon die synen Ondersaet niet soude zyn, buyten het geniet van de Prioorschappen, Canonincxdyen, Pastoryen, Capellanien ende andere Beneficien, van wat natuer die waeren: Hy verbode voorts in't toecomende Novitien te ontfangen, ofte eenigen Religieus ofte Nonne te aenveerden, om in Mans ofte Vrouwe-Cloosters te woonen, die syne Ondersaeten niet en waeren, als oock eenigen vremden Weirelijcken ofte Regulier te kiesen om de Nonne-Cloosters te regeren, alles op de penen by het selven Edict gedraegen.

Dat Edict niet en zynde stiptelijck werckstelligh gemaeckt geweest, hebben de Ondersaeten van de Croone van Vranckryck eene wederzydtsche verdraeghsaemheydt beproeft in de Provincien ende Landen van onse Gehoorsaemheydt in de Nederlanden, alwaer'er nu ontrent derthien-hondert van beyde geslachten bevonden worden, met weerdigheden ende geestelijcke Beneficien voorsien, ofte in Cloosters verspreyt. Maer het Parlement van Mets geordonneert hebbende, by een arrest van den 8[ten]. Julii 1751. dat niet alleenelijck het Edict van de maendt Januarii 1681. soude volbraght worden, maer oock beveelt hebbende aen alle vremde Religieusen, die sigh in de Cloosters onder het gestreck van syn Ressort bevonden, uyt het Fransch-Ryck te vertrecken, binnen twee maenden voor alle tydt-gunninge ende uytstel; hebben Wy geoordeelt van onsen kant de noodige maeten te moeten overleggen, tot het instellen van eene redelijcke reciprociteyt, ende om onse Ondersaeten de genietinge te versekeren van de onderstanden die sy natuerelijck moeten verkrygen door de Beneficien ende Cloosters gestaen onder de Landen van onse Gehoorsaemheydt. *Daeromme is't*, dat Wy, by advies van onsen Raede geordonneert in Brabant ende ter deliberatie van onsen seer-lieven ende seer-beminden Schoon-Broeder ende Cosyn CAREL ALEXANDER Hertogh van Lorreynen ende van Baar, onsen Stadthouder, Gouverneur ende Capiteyn Generael van de Nederlanden, verclaert, gestatueert ende geordonneert hebben, verclaeren, statueren ende ordonneren de volgende poincten ende artikelen.

EERSTEN ARTIKEL.

Geenen Collateur van Prioorschappen, Canonincxdyen, Pastoryen, Cappellaenschappen ende andere Beneficien, van wat natuer die zyn, gelegen in de Provincien ende Landen van onse Gehoorsaemheydt in de Nederlanden, en sal in't toekomende de voorschreve Beneficien aen Ondersaeten van de Croone van Vranckryck mogen vergeven, ofte die tot de selve noemen, op pene van aenslaeginge van het weirelijck incomen der Beneficien van de selve Collateurs, die onder het gestreck van onse Heerschappye souden mogen zyn, ende van het gene der Beneficien waer van de Fransche Ondersaeten souden voorsien geweest zyn, om besteedt te worden tot het quyten der ordinarissche lasten, ende het overige tot godtvruchtige wercken, alsoo de ordinarisse van de plaetsen, ofte andere Persoonen die Wy daer toe sullen goedtvinden te stellen, dat sullen vinden te behooren.

II.

Wy verbieden aen alle onse Officieren ende andere die het aengaen magh, eenigen Ondersaet van de Croone van Vranckryck in possessie te stellen van eenigh Beneficie die het zy, ende aen onse Rechters, recht doende op het possessorium der selve, eenigh regard te nemen op de provisien die sy daer over becomen mochten hebben.

III.

III.

Wy verbieden insgelijcx aen alle Capittelen, soo van Mannen als van Vrouwen, Abten, Priooren, Conventuele, ofte Overste van Cloosters, van beyde de geslachten, in't toecomende eenige Novitien te ontfangen, ofte eenigen Religieus ofte Religieuse te aenveerden, die Ondersaet van Vranckryck zy, om in de Cloosters te woonen, op pene van aenslaeginge van hunne weirelijcke inkomen, van verbodt van om te gaen, ofte op alsulcke andere pene als't behooren sal.

IV.

Voorts ordonneren Wy ende statueren op de selve penen, dat-men geenen Weirelijcken ofte Regulier, wesende Ondersaet van de selve Croone, en sal mogen aenstellen ofte kiesen, om de Vrouw-Cloosters van onse Gehoorsaemheydt te regeren; Willende dat de gene die aldaer tegenwoordigh moghten aengestelt zyn, daer van aenstonts sullen hebben te vertrecken, ende dat de ordinarissen ofte andere Overste van die voorschreve Cloosters, daer toe andere in hunne plaetse stellen.

V.

Ende wat aengaet de gebeneficieerde van het een ende van het ander geslacht, als oock de andere Religieusen Ondersaeten van Vranckryck, die sigh tegenwoordigh bevinden in de Landen van onse Gehoorsaemheydt, alhoewel volgens de regelen van reciprociteyt redelijck soude geweest zyn de selve alle te doen uytgaen, nochtans, aengesien dat Wy verwittight zyn, dat-men in Vranckryck, niettegenstaende het arrest van het Parlement van Metz, eenige gedooginge gebruyckt aengaende de Religieusen die ingevolge het selve Arrest, alreedts uyt het Ryck vertrocken waeren, ofte alnoch moesten vertrecken, soo willen Wy wel met de gebeneficieerde ende Religieusen Ondersaeten van Vranckryck met soetigheyt handelen, waer toe Wy Ons des te lichtelijcker hebben laeten beweghen, dat Wy niet als met leet het wanorder ende ergernisse en aenschouwen, die de verdryvinge van soo eene menighte van persoonen, die door het doen van hunne geloften, ofte door andere middelen eenen staet bekomen hebben, soude bybrengen. Welcken volgens verclaeren Wy, dat de gebeneficieerde van het een ende van het ander geslacht, mitsgaeders de Religieusen, Ondersaeten van Vranckryck, die sigh tegenwoordigh in de Provincien ende Landen van Onse Gehoorsaemheyt bevinden, provisionelijck aldaer sullen mogen blyven, behoudens naerder te disponeren aengaende hunne versendinge, ingeval dat het Arrest van het Parlement van Metz, voor soo veele het de versendinge raeckt van onse Ondersaeten uyt Vranckryck, hier naermaels werckstelligh gemaeckt wierde.

Ontbieden daeromme ende bevelen onſe ſeer-lieve ende getrouwe die Cancellier ende Luyden van onſen Raede van Brabant, den Gouverneur van Limbourg, Valckenbourg, Daelem ende andere onſe Landen van Overmaeſe, ende alle andere onſe Rechteren, Officieren ende Onderſaeten die het aengaen ſal, dat ſy deſe onſe tegenwoordige Ordonnantie obſerveren ende onderhouden, ende doen ernſtelijck obſerveren ende onderhouden ſonder verdragh, gunſte ofte ooghluyckinge: WANT HET ONS ALSOO GELIEFT. Des t'oirconden, hebben Wy onſen grooten Segel hier aen doen hangen. Gegeven in onſe Stadt Bruſſel den 17. Auguſti in't jaer ons Heere 1752. ende van onſe Rycken het twelfſte, was geparapheert, *Schoc. vt.* onderſtont, *By de Keyſerinne ende Coninginne in Haeren Raede*, ende was onderteeckent, *J. F. de Vos*, ende den grooten Segel van Haere Majeſteyt gedruckt in rooden waſſe, daer aen uythangende in dobbelen ſteerte van parkement.

TOT BRUSSEL,
By GEORGIUS FRICX, Drucker van Haere Keyſerlijcke ende Coninghlijcke Majeſteyt. 1752.

